TYJ

30.10.2026

# Työttömyyskassojen Yhteisjärjestön ehdotus TTL 3:3.3:n muuttamiseen

## Asia

Esitys työttömyysturvalain 3 luvun 3 §:n 3 momentin muuttamisesta siten, että työkyvyttömyyseläkehakemuksen hylkääminen ei yksin päätä henkilön oikeutta työttömyysetuuteen momentissa tarkoitetussa erityistilanteessa.

## Tausta

Yhteisjärjestö on aiemmin toimittanut sosiaali- ja terveysministeriölle työttömyysturvalain muutostarpeita koskevan listan, jossa on tuotu esiin myös nyt käsiteltävä muutostarve. Lisäksi soveltamisohjeiden työjaoston kokousten keskusteluista jäi käsitys, että ministeriö saattaa valmistella muutosta oma-aloitteisesti. Ministeriö ei ole pyytänyt Yhteisjärjestöltä erillistä pykäläehdotusta. Yhteisjärjestö on päättänyt tehdä asiasta vielä lakimuutosesityksen sosiaali- ja terveysministeriölle.

## Muutostarve

Nykyinen sanamuoto mainitsee nimenomaisesti tilanteen, jossa työkyvyttömyyseläkehakemus on hylätty. Säännöstä on kuitenkin tulkittu niin, että hylkäävä eläkeratkaisu voi estää työttömyysetuuden maksamisen. Tulkinta ei vastaa säännöksen alkuperäistä tarkoitusta. Ongelmaa ei voitane poistaa vain uusilla perusteluilla muuttamatta samalla säännöksen sanamuotoa.

## Ehdotus

**Työttömyysturvalain 3 luvun 3 §:n 3 momentin alku ehdotetaan muutettavaksi seuraavasti:**

*”Työnhakijalla, joka on saanut enimmäisajan sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa ja jonka edelleen on katsottu olevan terveydellisistä syistä kykenemätön työhönsä, on oikeus työttömyysetuuteen, jos ~~(hänen työkyvyttömyyseläkehakemuksensa on vireillä tai hylätty.)~~ hän on hakenut työkyvyttömyyseläkettä. Työkyvyttömyyseläkehakemuksen hylkääminen ei ole esteenä työttömyysetuuden maksamiselle tämän momentin perusteella. – –”*

**Perustelut**

- Ilmaisu ”työkyvyttömyyseläkehakemus on vireillä tai hylätty” korvataan ilmaisulla ”hän on hakenut työkyvyttömyyseläkettä”. Hakemisella tarkoitetaan, että hakemus on tullut vireille toimivaltaisessa eläkelaitoksessa.

- Säännökseen lisätään nimenomainen virke, jonka mukaan eläkehakemuksen hylkääminen ei estä etuuden maksamista. Näin hylkäävä ratkaisu ei yksin päätä etuusoikeutta.

- Perusteluissa tulee kuvata muutoksen tarkoitus selvästi. Tavoitteena on varmistaa etuuden maksamisen jatkuminen laissa tarkoitetussa erityistilanteessa eläkehakemuksen hylkäämisestä huolimatta sekä estää se, että pelkkä hylkäävä eläkeratkaisu johtaisi automaattisesti etuusoikeuden päättymiseen.

- Hallituksen esityksen perusteluissa tulee todeta, että momentissa tarkoitettu työkyvyttömyys perustuu lähtökohtaisesti lääkärinlausuntoon, jonka mukaan henkilö on edelleen kykenemätön omaan työhönsä. Työkyvyttömyyseläkehakemuksen hylkääminen ei yksin osoita, että tämä edellytys ei enää täyttyisi. Eläkelaitos voi hylätä työkyvyttömyyseläkehakemuksen, vaikka henkilö olisi edelleen kykenemätön omaan työhönsä, jos hänen katsotaan olevan jäljellä olevan työkykynsä perusteella kykenevä johonkin muuhun työhön. Tämän vuoksi työkyvyttömyyseläkehakemuksen hylkääminen ei sellaisenaan kumoa aiempaa arviota henkilön työkyvyttömyydestä omaan työhönsä.

- Eläkehakemuksen hylkäämisperuste ei ratkaise sitä, sovelletaanko momenttia. Momenttia voidaan soveltaa sekä silloin, kun hakemus on hylätty, koska henkilöä ei ole pidetty työntekijän eläkelain tai kansaneläkelain tarkoittamalla tavalla työkyvyttömänä, että silloin, kun henkilö on todettu työkyvyttömäksi mutta hakemus on hylätty muulla perusteella.

- Muutos turvaa etuuden maksamisen jatkumisen laissa tarkoitetussa erityistilanteessa. Se ei muuta momentin muita soveltamisedellytyksiä.

## Perustuslakivaliokunnan lausunto

Lisäksi Yhteisjärjestö viittaa muutosehdotuksen perusteluissaan perustuslakivaliokunnan lausuntoon PeVL 46/2002 (PeVL4602.fm), jossa on todettu TTL 3:3.3:sta sivulla 2-3 seuraavasti:

”Työkyvyttömyyden määrittelystä muiden lakien avulla voi aiheutua käytännön ongelmia, jos muiden lakien nojalla työkyvyttömäksi todettu henkilö on kuitenkin jäänyt niiden mukaisien etuuksien ulkopuolelle. Jos tällainen, esimerkiksi sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa 300 päivän enimmäisajan saanut henkilö on edelleen työkyvytön, on hän joka

tapauksessa perustuslain 19 §:n 2 momentissa säädetyn perustoimeentulon turvan piirissä. Hänen jäämisensä turvan ulkopuolelle merkitsisi perustuslain vastaista väliinputoajatilannetta. Tämä seuraus on estettävissä viime kädessä perusoikeusmyönteisen tulkinnan avulla. Asianmukaisinta seurauksen estäminen kuitenkin on jo lainsäädännön keinoin.

Lakiehdotuksen 3 luvun 3 §:n 3 momenttiin näyttääkin sisältyvän tältä kannalta kelvollinen ratkaisu. Työnhakijalla, joka on jo saanut sairauspäivärahaa enimmäismäärän ja joka on edelleen terveydellisistä syistä kykenemätön työhönsä, on nimittäin oikeus työttömyysetuuteen, jos hänen työkyvyttömyyseläkehakemuksensa on vireillä tai hylätty. Työkyvyttömyyseläkkeen hakeminen toisin sanoen ehkäisee väliinputoajatilanteen. Jos työnhakijalle myönnetään eläke, saa hän perustoimeentulon sen kautta, ja jos eläkehakemus hylätään, hän saa työttömyysturvaa. Toinen asia on, onko tällaisessa tilanteessa tarkoituksenmukaista järjestää perustoimeentulon turva työttömyysetuuden vai sairauspäivärahan avulla.”